

**ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ: ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ**

Παπαδάκη Μ., Παναγιωτόπουλος Ν., Θαλασσινού Κ.
(Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας - Γραφείο Τεκμηρίωσης)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών στην ορογραφία, οδήγησε στη δημιουργία μεγάλων συστημάτων πληροφόρησης για στοιχεία ορολογίας, των Βάσεων Δεδομένων Ορολογίας (ΒΔΟ). Αναφέρονται οι τύποι πληροφορίας που χειρίζονται οι ΒΔΟ, σχετικά με τις έννοιες, συστήματα εννοιών, όρους. Περιγράφονται οι δύο βασικοί τύποι ΒΔΟ, τύπου-λεξικού και τύπου-λεξιλογίου και δίνονται στοιχεία για το είδος της πληροφορίας που παρέχουν.

Τονίζεται η επιτακτική ανάγκη δημιουργίας μιας ΒΔΟ με ελληνικούς τεχνικούς όρους και παρατίθενται οι βασικές πληροφορίες για ορολογία τις οποίες μπορούν να αντλούν οι διάφοροι χρήστες.

Ειδικότερα αναφέρεται η χρήση μιας ΒΔΟ από τα Κέντρα Τεκμηρίωσης για την δημιουργία ορολογικών εργαλείων για την αποθήκευση και ανάκτηση επιστημονικής και τεχνικής γνώσης.

TERMINOLOGY DATA BASES: TECHNICAL TERMS IN GREEK LANGUAGE

Papadaki M., Panagiotopoulos N., Thalassinou K.
(Technical Chamber of Greece-Documentation Office)

ABSTRACT

The use of computers in terminography caused the creation of large information systems with terminology data, as called Terminology Data Bases (TDB). A reference of the type of information handled by the TDB is given, relative with the concepts, systems of concepts terms. Also the description of the two basic types of TDB,

dictionary type and vocabulary type and data about the kind of the contained information are given.

The need to create a TDB with Greek Technical Terms is emphasized and the basic information for terminology which can be retrieved by the users is mentioned.

Specifically a reference to the use of a TDB by Documentation Centers was made for the creation of terminology tools suitable for storing and retrieving of scientific and technical knowledge.

ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ: ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βάση δεδομένων Ορολογίας (ΒΔΟ) είναι μια συλλογή εξειδικευμένων λεξικών και τυποποιημένων ή μη όρων και φράσεων μαζί με τις απαραίτητες πληροφορίες, οι οποίες χρειάζονται για την αναγνώριση του κάθε όρου. Μια τέτοια βάση δεδομένων μπορεί να θεωρηθεί ως μια ευρεία και συνεχώς ανανεώσιμη συλλογή από δεδομένα, δομημένη κατά τρόπο ώστε να επατρέπει σε μεγάλη ομάδα χρηστών την άμεση και οικονομική πρόσβαση στις πληροφορίες μέσω τερματικού ή εκτυπωτή. Επ' παραδείγματι οι χρήστες θα πρέπει να είναι σε θέση να κάνουν έρευνα σε μια ΒΔΟ χρησιμοποιώντας μια σειρά από φράσεις-κλειδιά, όπως ο ίδιος όρος, ορισμός του αντίστοιχου σε ξένη γλώσσα, όταν είναι πολυγλωσσική, κλπ. Παρόμοια έρευνα θα μπορεί να πραγματοποιηθεί, όχι με χρήση κωδικού αριθμού όπως είναι η καθιερωμένη πρακτική, αλλά μέσω ενός ενδιάμεσου προγράμματος που θα χρησιμοποιεί "φυσική" γλώσσα για επεξεργασία. Μετά την έρευνα για τη ζητούμενη πληροφορία ο χρήστης μπορεί απλά να χρειαστεί να εκτυπώσει τους ορισμούς των όρων ή μπορεί να ζητήσει μία συγκεκριμένη ομάδα όρων, ίσως και αλφαβητικά ταξινομημένη. Μπορεί επίσης να επιθυμεί να δει ή να εκτυπώσει όλους τους όρους που περιέχουν στον ορισμό τους συγκεκριμένες λέξεις-κλειδιά. Το θέμα είναι ότι όταν οι όροι έχουν αποθηκευτεί συστηματικά, οι χρήστες έχουν μια πληθώρα τρόπων να τους προσπελάσουν. Ετσι διαφορετικοί χρήστες μπορούν από την ίδια βάση δεδομένων να λάβουν διάφορες ομάδες εγγραφών και με διάφορες σχέσεις μεταξύ τους.

Μια βάση δεδομένων που περιέχει αλληλοσχετιζόμενα αρχεία, εγγραφές και πεδία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αποθήκευση, χειρισμό και ανάκτηση πληροφοριών κατά τον επαθυμητό τρόπο.

2. ΤΥΠΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΠΟΥ ΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΒΔΟ

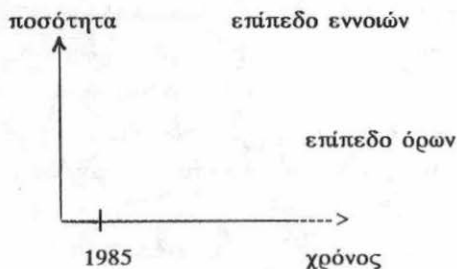
Οι έννοιες που αφορούν τον επιστημονικό και τεχνικό κλάδο δεν είναι αυθύπαρκτες, αλλά δημιουργούμενες. Η είσοδος και η καθιέρωση των νέων εννοιών - εφόσον βέβαια αυτές θεωρηθούν δόκιμες - εξαρτάται και βασίζεται πάντα στην υπάρχουσα γνώση, δηλαδή σε άλλες έννοιες. Μετά τη δημιουργία της έννοιας, υπάρχον ή δημιουργηθέν σύμβολο (ήτοι, όρος ή άλλο σύμβολο) εκχωρείται σ' αυτήν

ώστε η έννοια ν'αποκτήσει τη δυνατότητα να μεταφέρει πληροφορίες στο γραπτό ή τον προφορικό λόγο ή, ακόμα, και σε περιβάλλον γραφημάτων ή άλλης μορφής παρουσιάσεων. Κατά συνέπεια, οι ορολογίες (δηλαδή οι έννοιες ή τα συστήματα εννοιών-όρων και των συμβόλων που τις εκπροσωπούν) μπορούν να θεωρηθούν ως ειδικές γλώσσες, υποκείμενες σε ίδιες αρχές, οι οποίες (αρχές), σε μια πολύ μεγάλη έκταση, διαφέρουν από τις αντίστοιχες της φυσικής γλώσσας.

Οι έννοιες είναι πρωταρχικά στοιχεία διαχείρισης δεδομένων σε μια ΒΔΟ. Μπορούν να αντιπροσωπευθούν με πολλούς τρόπους με όρους ποικίλης λεξικής μορφής μέσα σε κείμενο ή/και από οιασδήποτε μορφής σύμβολο (π.χ. σημείο ή γράφημα). Η συσχέτιση όλων αυτών των εκπροσωπήσεων *είναι η έννοια*. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανάπτυξη των όρων και των συμβόλων συντελείται με διαφορετικό ρυθμό από εκείνο των εννοιών, οι οποίες και ανεκρίσσονται μέσα στο πλαίσιο της γνώσης, η δυναμική των εννοιολογικών αλλαγών μπορεί να ελεγχθεί με την παράλληλη εγγραφή των δεδομένων των συστημάτων των εννοιών. Μόνο μ'αυτόν τον τρόπο είναι δυνατή η μείωση της ποικιλίας των απεικονίσεων μιας έννοιας και η άρση του ενδεχόμενου αμφίσημού της κατά τη διάρκεια αναζητήσεων στο σύστημα. Εν τούτοις το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι το πώς θα αποκτηθούν τα πληρέστερα και πλέον αξιόπιστα δεδομένα για κάθε μία εγγραφή έννοιας από κατά περίπτωση ειδήμονες, καθώς επίσης τα δεδομένα αυτά να ενημερώνονται τακτικά και να επαναδομούνται αυτομάτως.

2.1. ΑΠΟΚΛΕΙΝΟΥΣΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΝΟΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΩΝ

Αναμφισβήτητα, η ανάπτυξη της γνώσης είναι ταχύτερη, οι δε αλλαγές της είναι κατά πολύ βασικότερες από εκείνες της γλώσσας. Σε αντίθεση με όλη τη "δημοουργικότητα της γλώσσας" σε όλα της τα γραμματικά επίπεδα κυβερνάται πολύ περισσότερο από γλωσσολογικές νόρμες, γεγονός το οποίο δεν έχει και τόση ισχύ σε ότι αφορά τις ειδικές γλώσσες. Εν πρώτοις, η μορφοποίηση νέων όρων εμποδίζεται από το εξαιρετικά περιορισμένο των διαθέσιμων στοιχείων ως προς τον ονοματισμό των νέων όρων. Από την άλλη πάλι πλευρά, ο αριθμός των εννοιών αυξάνει λίγο ως πολύ με τον ίδιο ρυθμό που μεγαλώνει η γνώση. (Σχ. 1)

(Σχ. 1, Infoterm 2-88)

Κατά συνέπεια, η ποσοτική ανάπτυξη των εννοιών αποκλείει σημαντικά από εκείνη των όρων. Ορισμένες έννοιες εξαφανίζονται, ενώ οι περισσότερες των νέων εννοιών υφίστανται αλλαγές και συχνά καταλήγουν να δημιουργούν γένος εντελώς νέου συστήματος εννοιών, μερικές φορές με, μερικές φορές χωρίς προηγούμενη αλλαγή του περιεχομένου τους. Αυτή η δυναμική δεν αντικατοπτρίζεται και δεν ευρίσκει το αντίστοιχο της στους όρους, οι οποίοι - ως γλωσσικά σύμβολα - δείχνουν πολύ περισσότερη σταθερότητα απ'ότι οι έννοιες τις οποίες εκπροσωπούν.

Με τη μη πλήρη αντιστοιχία εννοιών και όρων ο κίνδυνος για μεγάλη σύγχυση στην επαικοινωνία και τη μεταφορά γνώσης είναι φανερός. Η δημιουργία όμως τυποποιημένης ορολογίας βοηθά να μειωθεί σημαντικά ο κίνδυνος αυτός. Η Τυποποίηση ορολογίας έχει σαν σκοπό την ενοποίηση των εννοιών και συστημάτων εννοιών, των όρων και συστημάτων όρων, τη μείωση ομωνυμίας, την εξάλειψη της συνωνυμίας και τη δημιουργία νέων όρων, εάν χρειαστεί, καθώς και την καθιέρωση βασικών αρχών ορολογίας.

3. ΤΥΠΟΙ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΒΔΟ)

Οι πρώτες μεγάλες ΒΔΟ ήταν συστήματα για την αποθήκευση μεταφρασμένων όρων σε μεταφραστικά τμήματα, μεγάλες επιχειρήσεις και δημόσιους οργανισμούς. Σε αυτές γινόταν χειρισμός συγκεκριμένων κατηγοριών πληροφοριών, σε μορφή που εξυπηρετούσε κυρίως τη μεταφραστική λειτουργία. Όσο οι παρεχόμενοι όροι δεν είχαν διασυνδέσεις που να αντανάκλουν τις σχέσεις των εννοιών που αντιπροσώπευαν, αυτές οι βάσεις ορίζονταν σαν βάσεις δεδομένων ορολογίας τύπου Λεξιλογίου.

Στις αρχές της δεκαετίας του 80 αυτά τα καλά κατά τα άλλα συστήματα, αποδείχθηκαν ανεπαρκή για εφαρμογές από ειδικευμένους επιστήμονες. Αυτοί

απαιτούσαν τη βοήθεια των υπολογιστών στην έρευνα και ανάπτυξη εργαλείων για υψηλής ακρίβειας προσπέλαση σε επιστημονική και τεχνική πληροφόρηση στο χώρο δουλειάς τους και σε εξωτερικές πηγές πληροφοριών. Αυτό εξανάγκασε τις ΒΔΟ να αναζητήσουν υψηλότερο βαθμό πολυπλοκότητας και σωστά σχεδιασμένη δομή όπως:

- αναλυτικότερη μορφή ώστε να μπορεί να συμπεριλαμβάνει περισσότερες κατηγορίες δεδομένων
- πολυπλοκότερη δομή εγγραφής, που να επιτρέπει την ανάπτυξη συνδυασμών μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών και στοιχείων δεδομένων, παράλληλα με την αρκετά γνωστή επαναληψιμότητα τόσο μεταξύ γλωσσών όσο και μέσα στην ίδια γλώσσα (ISO 6156/1987)
- πολύπλοκη δομή του αρχείου ορολογίας, έτσι ώστε να επιτρέπει την αντιπροσώπευση σχέσεων μεταξύ των εννοιών με διασυνδέσεις μεταξύ σχετιζόμενων εγγραφών με έννοιες.

Αυτά τα συστήματα ονομάζονται ΒΔΟ τύπου λεξικού.

3.1. ΒΔΟ ΤΥΠΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

Η τεχνολογία των ηλεκτρονικών υπολογιστών και η ανάπτυξη του αντίστοιχου λογισμικού έχουν ανοίξει νέους δρόμους στον σχεδιασμό και στη χρήση των ΒΔΟ. Στο παρελθόν για παράδειγμα ήταν πολύ δύσκολο να υλοποιηθούν ΒΔΟ τύπου λεξικού για διάφορους λόγους όπως:

- Περιορισμοί του ηλεκτρονικού εξοπλισμού και του λογισμικού

Κάποιες από τις πρώτες βάσεις δεδομένων ορολογίας είχαν αναπτυχθεί σε λογισμικό σχεδιασμένο για τις ανάγκες της τεκμηρίωσης που δεν μπορούσε να υποστηρίξει την επαναληψιμότητα των στοιχείων μιας εγγραφής που απαιτεί μια σύγχρονη ΒΔΟ.

- Περιορισμοί από τις ανάγκες των χρηστών για ανάκτηση δεδομένων

Οι υπόλοιπες βάσεις δεδομένων που είχαν δημιουργηθεί αποκλειστικά για χρήση στην ορολογία, είχαν περιορισμένες κατηγορίες πληροφοριών, με σκοπό την αύξηση της ταχύτητας ανάκτησης έτσι ώστε να ικανοποιούν τους χρήστες εκείνης της εποχής (κύρια μεταφραστές).

- Ελλειψη εμπειρίας και θεωρητικού υπόβαθρου

Πολλές κατηγορίες δεδομένων, ειδικά αυτές που προορίζονταν για το χειρισμό σχέσεων μεταξύ εννοιών, δεν είχαν διερευνηθεί αρκετά.

- Ελλειψη κατάλληλων δεδομένων ορολογίας

Τότε δεν υπήρχαν διαθέσιμα συστηματικά δεδομένα ορολογίας υψηλής ποιότητας σε μηχανογραφημένη μορφή, για να χρησιμοποιηθούν για τον έλεγχο αντίστοιχου εξοπλισμού και λογισμικού.

Οι ΒΔΟ τύπου λεξικού συνίστανται από σειρά όρων οργανωμένων εννοιολογικά με περιεκτικές πληροφορίες που αναφέρονται σε κάθε όρο. Όταν μια έννοια παρουσιάζεται σε ένα ιδιαίτερο πεδίο, ένα όνομα δίνεται σ'αυτήν, δηλαδή δημιουργείται ένας όρος. Αυτό προϋποθέτει λεπτομερή γνώση του πεδίου. Ένας όρος συνεπώς, διαφέρει από μια λεκτική είσοδο κατά τα ακόλουθα:

- Ανήκει σε μια ειδική γλώσσα.
- Η έννοια προηγείται της διαδικασίας της ονομασίας της, δημιουργία δηλαδή του όρου.
- Ο ορισμός ενός όρου καθιερώνεται από ένα επίσημο σώμα ειδικών και παραμένει σταθερός ως τη στιγμή της αναθεώρησής του.
- Οι λεκτικές εισοδοί αντιμετωπίζονται ως χωριστές μονάδες η κάθε μία, ενώ οι όροι εξετάζονται πάντα σε σχέση με άλλους όρους στο ειδικό πεδίο γνώσης.

3.1.1. Τα πλεονεκτήματα των ΒΔΟ τύπου λεξικού

Η ενσωμάτωση των συσχετίσεων μεταξύ των εννοιών έκανε δυνατά τα εξής:

- Αποσαφηνίστηκε η ισοδυναμία μεταξύ όρων διαφορετικών γλωσσών, οι οποίες έπρεπε να αντιπροσωπεύουν την ίδια έννοια, με υψηλότερο βαθμό αξιοπιστίας.
- Βρέθηκαν άγνωστοι όροι για έννοιες, των οποίων μόνο η θέση στο σύστημα εννοιών ήταν γνωστή.
- Έλεγχος των συνωνύμων και των ομωνύμων (ιδιαίτερα τις κάθετες και οριζόντιες σειρές ομωνύμων).
- Επατράπηκε η τουλάχιστον ημιαυτόματη ενημέρωση/αναθεώρηση των σχετιζόμενων εγγραφών, μετά την αναθεώρηση κάποιας από αυτές.

Μέσω των εννοιών και των εννοιολογικών συσχετίσεων με άλλες έννοιες ο χρήστης οδηγείται σε ενιαία συγκροτήματα συγκέντρωσης γνώσης και πληροφοριών, που αυτός αναζητεί. Έτσι η διαρροή χρήσιμων πληροφοριών μπορεί να κρατηθεί σε χαμηλό επίπεδο.

4. ΑΝΑΓΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΙΑΣ ΒΔΟ ΤΥΠΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ ΜΕ ΤΕΧΝΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΜΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΣΕ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Η ελληνική γλώσσα μιλιέται σε μια μικρή χώρα, και όπως άλλες γλώσσες μικρών λαών είναι όργανο μιας κοινωνίας η οποία αναλίσκει και δεν εφευρίσκει. Οι κοινωνίες που γεννούν τεχνολογίες έχουν το δικαίωμα και να βαφτίζουν.

Με την τεράστια τεχνολογική πρόοδο και επέκταση της έρευνας σε όλα τα επιστημονικά πεδία γνώσης δεχόμαστε έναν καταγισμό νέων όρων, τους όποιους καλούμεθα να τους αντιμετωπίσουμε.

Η οργανωμένη ορολογική εργασία στην ελληνική γλώσσα και η αποθήκευση των αποτελεσμάτων της εργασίας αυτής σε μορφές που προσφέρει η νέα τεχνολογία, θα είναι η σωστή αντιμετώπιση στην εισβολή αυτή των ξένων όρων. Η δημιουργία μιας ΒΔΟ τύπου-λεξικού με τεχνικούς όρους και με αντίστοιχους όρους σε ξένες γλώσσες θα μπορούσε να λύσει πολλά από τα υπάρχοντα προβλήματα της ορολογίας στη γλώσσα μας.

Αναφέρονται μερικά από τα πλεονεκτήματα που θα έχει μια τέτοια ΒΔΟ.

- Θα βασιζεται σε εννοιολογική οργάνωση των όρων, ώστε οι όροι στην ελληνική γλώσσα να ερμηνεύονται πλήρως και να γίνεται σωστή χρήση της γλώσσας μας.
- Μπορεί να περιέχει ένα πολύ μεγάλο αριθμό πληροφοριών, αφού ο αποθηκευτικός χώρος δεν αποτελεί γενικά πρόβλημα.
- Σε αντίθεση με τεχνικά λεξικά η ΒΔΟ μπορεί να ενσωματώσει τις εργασίες ενός μεγάλου αριθμού εμπειρογνομώνων πολλών τεχνικών ειδικοτήτων.
- Με την διευκόλυνση που παρέχουν οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, τροποποιήσεις βασισμένες σε νέες γνώσεις μπορούν να γίνουν εύκολα. Επομένως γίνεται συνεχής ενημέρωση της ΒΔΟ ώστε οι πληροφορίες για τους τεχνικούς όρους να είναι σύγχρονες.
- Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από έναν μη ειδικό π.χ. μεταφραστής, φοιτητές και έτσι συμβάλλει στη μετάδοση γνώσης και τη σωστή χρήση της ελληνικής γλώσσας.

Δίδονται παραδείγματα των πιθανών χρηστών μιας τέτοιας ΒΔΟ.

- Επιστήμονες και τεχνικοί όλων των πεδίων γνώσης θα μπορούν να έχουν άμεση πρόσβαση σε όρους του αντικειμένου των.
- Τεχνικές υπηρεσίες και γενικότερα Κρατικές Υπηρεσίες (Υπουργείο Εξωτερικών, Μεταφραστικό Τμήμα, Τμήμα ΕΟΚ κλπ.), θα μπορούν να ευρίσκουν τον κατάλληλο όρο με την έννοιά του και αναστοιχία σε ξένες γλώσσες.
- Η Ελληνική Βιομηχανία μπορεί να γνωρίζει εύκολα την ορολογία νέων τεχνολογιών.
- Ερευνητές και ερευνητικά κέντρα.
- Μεταφραστές και εκδότες.
- Φοιτητές
- Βιβλιοθήκες και Κέντρα Τεκμηρίωσης θα μπορούν να έχουν σωστή ορολογία για σκοπούς ευρετηρίασης, κλπ.

Θα αναπτύξουμε περισσότερο τη στενή σχέση μιας ΒΔΟ με κέντρα τεκμηρίωσης, δηλαδή κέντρα αποθήκευσης και ανάκτησης γνώσης, λόγω της άμεσης αντίληψης που έχουμε του χώρου.

5. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΟΡΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Οι ΒΔΟ έχουν αντίστοιχη δομή με τις Βάσεις Δεδομένων της Τεκμηρίωσης (ΒΔΤ) και τη γλώσσα ευρετηρίασης που χρησιμοποιούν. Οι έννοιες όπως και τα συστήματα εννοιών μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δόμηση όλων των άλλων βιβλιογραφικών ή μη δεδομένων.

Ειδικότερα ενδιαφέρει η αναστοιχία μεταξύ των εννοιών (και του συστήματος συσχέτισής τους) και της γλώσσας που χρησιμοποιείται για την τεκμηρίωση (έρευνα και ευρετηρίαση).

Η διασύνδεση μεταξύ ΒΔΟ και ΒΔΤ μπορεί να αποδόσει τα εξής:

- Οι ενέργειες που γίνονται για την ακριβή ενημέρωση και συντήρηση της ΒΔΟ να περνούν σε πραγματικό χρόνο και δυναμικά στην ΒΔΤ.
- Η δομή των εννοιών στη ΒΔΟ να χρησιμοποιηθεί, είτε με την παρέμβαση του ανθρώπου ερευνητή είτε με την ανάπτυξη έμπειρων συστημάτων, στην πληρέστερη και πιο εξειδικευμένη έρευνα στη ΒΔΤ.

Για να γίνουν αυτά πρέπει να αναπτυχθούν προηγουμένως τα εξής:

- Μέθοδοι διαχείρισης ορογραφίας με ηλεκτρονικούς υπολογιστές (ίσως σε συνδυασμό με ΒΔΟ τύπου λεξικού).
- Ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των εννοιών, οι οποίες καλύπτονται από μια πλήρη εγγραφή η κάθε μία.
- Παροχή των απαραίτητων τύπων διασύνδεσης μεταξύ των εγγραφών που να ανταπροσωπεύουν εννοιολογικές σχέσεις και διασταυρώσεις.
- Πρόβλεψη των n-διαστάσεων δομής των εγγραφών και αρχείων ώστε να δομηθεί ένας πηχ-πίνακας σχέσεων απαραίτητος για την ανάπτυξη στο μέλλον πολυπλοκότερων αναλύσεων.
- Ανάπτυξη φιλικών προς το χρήστη ενδιάμεσων προγραμμάτων για τη χρήση αυτών των βάσεων δεδομένων.

Στο Γραφείο Τεκμηρίωσης της Μονάδας Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης του Τ.Ε.Ε. πραγματοποιείται η συλλογή, τεκμηρίωση και εγγραφή του έργου του ΤΕΕ σε βάσεις δεδομένων. Μέχρι σήμερα έχουν δημιουργηθεί δύο βάσεις δεδομένων με 4000 και 600 εγγραφές αντίστοιχα. Η πρώτη περιλαμβάνει μελέτες, διαλέξεις και εισηγήσεις ημερίδων, συνεδρίων και σεμναρίων, που εντάσσονται στο έργο του ΤΕΕ. Η δεύτερη περιέχει τα άρθρα των Τεχνικών Χρονικών που είναι η Επιστημονική Έκδοση του ΤΕΕ.

Η υποστήριξη των βάσεων δεδομένων στηρίζεται στο πρόγραμμα Micro-ISIS, το οποίο είναι ένα πρόγραμμα διαχείρισης βάσεων δεδομένων (DBMS) που ταιριάζει στις λειτουργίες που απαιτεί η εργασία της τεκμηρίωσης.

Από την αρχή της δημιουργίας των βάσεων αυτών χρησιμοποιήθηκαν για την ευρετηρίαση των εγγραφών κάποιοι επιλεγμένοι όροι. Με την πρόοδο αυτής της εργασίας δημιουργήθηκε ένα μη δομημένο αλφαβητικό ευρετήριο όρων ευρετηρίασης, που μέχρι σήμερα περιλαμβάνει περίπου 4.500 ελληνικούς όρους, μεταξύ δε αυτών και ξενόγλωσσους.

Σήμερα οι βάσεις δεδομένων της τεκμηρίωσης και το αλφαβητικό ευρετήριο όρων διαχειρίζονται μέσω του Micro-ISIS. Η δομή της εγγραφής των όρων ευρετηρίασης μπορεί να περιέχει τον εννοιολογικό ορισμό κάθε όρου και ικανό αριθμό σχέσεων για τη δόμηση συσχετίσεων μεταξύ των όρων.

Στις μελλοντικές εργασίες του γραφείου περιλαμβάνονται τα εξής:

Η άμεση διασύνδεση των ΒΔΤ με τη ΒΔΟ ώστε οι αναθεωρήσεις των όρων στη ΒΔΟ (οι οποίες είναι συχνές σε μία εργασία που είναι στο στάδιο της ανάπτυξης) να γίνονται ταυτόχρονα στα ευρετήρια των ΒΔΤ.

Επίσης η έρευνα για τον εντοπισμό όρων στη ΒΔΟ να μπορεί να οδηγήσει αντίστοιχη έρευνα στη ΒΔΤ. Επαθυμητό είναι, αλλά αποτελεί έργο πολύ ευρύτερο, τόσο θεματικά αλλά και ποσοτικά από το έργο του Γραφείου Τεκμηρίωσης, η δόμηση των όρων αυτών αφού προηγηθεί μια αυστηρότερη εννοιολογική επεξεργασία του, έτσι ώστε να δημιουργηθεί Μία Ελληνική Βάση Δεδομένων Ορογραφίας τύπου Λεξικού με τεχνικούς όρους. Η δημιουργία της θα προσφέρει στην Ελληνική τεχνική και επιστημονική κοινότητα τα εξής:

- Ένα μονοσήμαντο και δόκιμο οδηγό για ευρετηρίαση και έρευνα ελληνικών τεχνικών βάσεων δεδομένων επιστημονικών εργασιών.
- Τη μελλοντική ανάπτυξη εμπειρών συστημάτων που θα οδηγούν το χρήστη στην έρευνα πληροφοριών.
- Η αντιστοίχιση με ξένες γλώσσες θα δώσει ένα εργαλείο για τη διγλωσση επεξεργασία βάσεων δεδομένων.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Terminology Manual. Infoterm PGI-84WS/21
2. Unesco Guidelines for the establishment and Development of Manolingual Thesauri.
3. TermNet News, 32/33, 1991
4. Calinski, Infoterm, 2-88en
5. Guide to Information Science/Charles H. Davis, James E.Rush, Westport, Connecticut : Greenwood Press, 1979
6. Introduction to Modern Information Retrieval/Gerard Salton, Michael J. McGill, N.Y. : McGraw Hill, 1983